

A HÁLÓZATBAN MŰKÖDŐ GYÓGYSZERTÁRAK SZÖVETSÉGÉNEK JAVASLATA A KISTELEPÜLÉSEK GYÓGYSZERELLÁTÁSÁNAK JAVÍTÁSÁRA

2021. június

A vidéki kistelepülések lakosságát rendkívül hátrányosan érinti, hogy az elmúlt években ezekben a helységeken folyamatosan csökkent a kézi, fiók- és közforgalmú gyógyszertárak száma. A tavalyi évben 12-vel esett vissza a fiókgyógyszertárak száma, míg idén eddig négy zárt be. A közelmúltról elmondható, hogy átlagban 10-15 fiókgyógyszertár szűnt meg évente. A hazánkban található összesen 3155 település közül 1556 olyan helység van, amelyen nem működik közforgalmú, fiók- vagy kézigyógyszertár. Az itt élő 662 ezer lakos nem juthat közvetlenül saját lakóhelyén gyógyszerhez. Emellett további 163 településen csak kézigyógyszertár érhető el, melyek a gyógyszerellátást csak korlátozottan tudják megoldani. Például a betegek nem tudják helyben kiváltani a szakorvosok által felírt e-recepteket. A háziorvosi rendszer átalakítása, valamint a működtetéshez szükséges követelmények változása miatt a kistelepülések gyógyszerellátásában a kézigyógyszertárakra hosszú távon nem lehet alapozni.

A kistelepüléseken jellemzően nagy számban élnek idősebb emberek, akiknek nehezebbé esik elmenni egy másik, nagyobb településre, hogy beszerezzék a terápiájukhoz szükséges gyógyszereket. Ezeknek a készítményeknek a többsége támogatott vényköteles gyógyszer, amelyek a szabályozás alapján csak gyógyszertárakban érhetőek el, azaz a kistelepülési boltokban nem hozzáférhetőek. Álláspontunk szerint a Magyar Falu Program keretein belül indított kisüzleteket támogató program sem oldja meg érdemben a kistelepülések gyógyszerellátásának problematikáját.

Mindezek alapján Szövetségünk szerint a kistelepülések gyógyszerellátását a fiókgyógyszertári rendszerre lehet alapozni. Az az álláspontunk, hogy a jelenlegi fiókgyógyszertárak megtartása és új fiókgyógyszertárak létesítése hosszú távon csak úgy képzelhető el, ha azok rentábilisan fenntarthatóak az azokat működtető gazdasági társaságok számára. Ebből kifolyólag Szövetségünk arra kéri a kormányt, hogy állítson össze egy programot, mely jogszabályi módosítással és pénzügyi támogatással ösztönözné a közforgalmú gyógyszertárakat működtetőket a fiókgyógyszertárak létesítésére és működtetésére.

Az alábbiakban szeretnénk bemutatni az általunk összeállított javaslatcsomagot a kistelepülési gyógyszerellátás erősítésére, melyben három területre fókuszálunk: az ellátható fiókgyógyszertárak számának emelése, a szükséges szakszemélyzetre vonatkozó szabályozás módosítása, valamint a fiókgyógyszertárak létesítésének és működtetésének támogatása. Javaslatunkat egyaránt lehet alkalmazni az épületben működtetett és a mozgó fiókgyógyszertárak esetében is.

1. Ellátható fiókgyógyszertárak számának emelése

Az egy adott közforgalmú gyógyszertár által ellátott fiókgyógyszertárak száma limitált. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény 50. § (2) bekezdés c) pontja szerint a közforgalmú gyógyszertárat működtetőnek háromnál több fiókgyógyszertár működtetése nem engedélyezhető. A fiókgyógyszertárak létesítésének elősegítése érdekében javasoljuk, hogy a törvény módosításával legyen lehetőség arra, hogy egy közforgalmú gyógyszertár egyszerre öt vagy akár annál több fiókgyógyszertárat is elláthasson. Az ellátható fiókgyógyszertárak közül pedig akár mindet lehessen mozgó fiókgyógyszertárként működtetni, ne csak egyet.

2. Fiókgyógyszertárak személyi feltételeinek módosítása

A közforgalmú, fiók- és kézigyógyszertárak, továbbá intézeti gyógyszertárak működési, szolgálati és nyilvántartási rendjéről szóló 41/2007. (IX. 19.) EüM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint a gyógyszertár működtetője a fiókgyógyszertárban nyitvatartási időben gyógyszerészi jelenlétet biztosítani köteles.

A gyógyszerellátásban tapasztalható munkaerőhiány miatt a fiókgyógyszertárakban már most is nehezen biztosítható a gyógyszerészi jelenlét. A munkaerőhiány akkor is gátolhatja a fiókgyógyszertárak számának növekedését, ha az állami támogatás segíti a létesítést és a működtetést. Ennek az akadálnak az elhárítása érdekében javasoljuk, hogy ne minden fiókgyógyszertárban legyen kötelező a gyógyszerészi jelenlét.

A gyógyszertári szakasszisztensek több éves képzésben vesznek részt, az elméleti és gyakorlati tudásuk megfelelő arra, hogy a fiókgyógyszertárakban vényköteles és vény nélküli gyógyszereket, valamint egyéb termékeket szolgáljanak ki. A fiókgyógyszertárakban fokozottan ellenőrzött szereket nem lehet expediálni, emiatt külön gyógyszerészi jelenlét nem szükséges.

Amennyiben az expediáláshoz elengedhetetlen a gyógyszerészi szaktudás, úgy a mai kor infokommunikációs eszközeinek segítségével megoldható, hogy a tanácsadáshoz ne legyen szükség személyes jelenlételre. A gyógyszerész szakértelme biztosítható lenne a telemedicina keretein belül, azonban ennek szakmai és jogszabályi feltételeit meg kell teremteni.

A magisztrális gyógyszerkészítést folytató fiókgyógyszertárak esetében a gyógyszerészi jelenlét a gyógyszerkészítéshez valóban indokolt, azonban a többi fiókgyógyszertárban ez nem áll fenn.

A munkaerőhiány miatt a jelenlegi helyzetben nagyon nehéz olyan gyógyszerészeket találni, akik részt vennének egy kistélepülési fiókgyógyszertár működtetésében. Ezzel szemben a gyógyszertári szakasszisztensek számára új lehetőséget nyújtaná, ha egy fiókgyógyszertárban önállóan expediálhatnának, szükség esetén a gyógyszerésszel online kommunikálva.

3. Fiókgyógyszertárak létesítésének és működtetésének támogatása

Javasoljuk, hogy a kistélepülési gyógyszerellátás erősítése érdekében a Magyar Falu Program keretein belül - a kistélepülési boltok támogatásához hasonlóan -, induljon egy támogatási program a fiókgyógyszertárak létesítésére és működtetésére. A program részeként állami támogatást kaphat az a közforgalmú gyógyszertár működtető gazdasági társaság, amely a megfelelő feltételek esetén fiókgyógyszertárt létesít és működtet.

A létesítés támogatás feltételei:

- közforgalmú gyógyszertárral nem rendelkező településen létesülő fiókgyógyszertár,
- 2000 fő alatti önálló település,
- minimum heti 6 óra nyitva tartás 2 napra elosztva,
- minimum 5 év kötelező működtetési idő,
- legfeljebb egyszeri 10 millió forint támogatás igényelhető.

Emellett javasoljuk a program keretein belül működő, valamint a már működő fiókgyógyszertárak működésének támogatását a kisforgalmú gyógyszertárak működési célú támogatásának mintájára. A program keretein belül, az adott feltételek mellett minden fiókgyógyszertár jogosult lenne a támogatásra, függetlenül attól, hogy az ellátó közforgalmú gyógyszertár mennyire jövedelmező.

A működési támogatás feltételei:

- önálló településen működő fiókgyógyszertár,
- minimum heti 6 óra nyitva tartás 2 napra elosztva,
- a támogatás mértéke függ a fiókgyógyszertár támogatott készítmény forgalmától
 - o havi 4 millió forint támogatott készítmény forgalom felett nincs támogatás,
 - o havi 3-4 millió forint támogatott készítmény forgalom között havi 50 ezer forint támogatás,
 - o havi 2-3 millió forint támogatott készítmény forgalom között havi 150 ezer forint támogatás,
 - o Havi 1-2 millió forint támogatott készítmény forgalom között havi 200 ezer forint támogatás
 - o havi 1 millió forint támogatott készítmény forgalom alatt havi 300 ezer forint támogatás.

Számításaink szerint a jogszabálmódosításokkal és a fiókgyógyszertár létesítési és működési program segítségével 900-ra emelhető azon kistélepülések száma, ahol fiókgyógyszertár működtetésével elérhetővé lehetne tenni a vénnyköteles és támogatott gyógyszerekre is kiterjedő, stabil és megbízható gyógyszerellátást. Ebben az esetben a program egyszeri kiadása a fiókgyógyszertárak létesítésére vonatkozóan 2,58 milliárd forint, míg a program 5 éves időtartama alatt a 900 fiókpatika támogatása évente 1,43 milliárd forint.

A számításaink arra a helyzetre vonatkoznak amennyiben a fiókgyógyszertárakban lehetőség nyílik arra, hogy a gyógyszerész személyes jelenléte nélkül is nyitva lehessenek. Abban az esetben, ha a jelenlegi szabályozásnak megfelelően csak gyógyszerészek dolgozhatnak fiókgyógyszertárban, a bérkülönbségek miatt a kiadások várhatóan megkétszereződnek.

A létesítési és működési támogatás feltételeit a mozgó fiókgyógyszertárakra is ki lehet terjeszteni.

MELLÉKLET

**SZÁMÍTÁSOK A KISTELEPÜLÉSI FIÓKGYÓGYSZERTÁR LÉTESÍTÉSI ÉS TÁMOGATÁSI PROGRAMRA
VONATKOZÓAN**

Javaslatunk alapján azokban a fiókgyógyszertárakban, amelyek nem végeznek magisztrális gyógyszerkészítést, szakasszisztens is el tudja önállóan látni a gyógyszertár működését. Egy szakasszisztensre vonatkozó személyi jellegű ráfordítás átlagosan 425 ezer forint havonta. A fiókgyógyszertár nyitva tartásától függően egy szakasszisztens több fiókgyógyszertárban is dolgozhat. A nyitvatartási időtől függhet a gyógyszertár forgalma is: 2 millió forint forgalom felett a szakasszisztens kettő, míg 2 millió forint forgalom alatt a szakasszisztens három fiókgyógyszertárban is dolgozhat.

Az alábbi táblázatban egy **fiókgyógyszertár fenntartásához szükséges átlagos havi kiadásokat mutatjuk be, szakasszisztens alkalmazása esetén:**

A fiókgyógyszertár havi forgalma	2 millió forint felett	2 millió forint alatt
Személyi jellegű ráfordítás	212 500 Ft	141 667 Ft
Bérlemény	50 000 Ft	50 000 Ft
Informatikai szoftver	15 000 Ft	15 000 Ft
Rezsi (víz, gáz, villany, csatorna, szemét, telefon díjak)	50 000 Ft	50 000 Ft
Utazási költségek a fiók és az ellátó közforgalmú gyógyszertár között	30 000 Ft	30 000 Ft
Tisztítószer, takarítás, papír-írószer költségek	20 000 Ft	10 000 Ft
Könyvelés és banki díjak	15 000 Ft	10 000 Ft
Egyéb költségek	20 000 Ft	20 000 Ft
ÖSSZES KIADÁS	412 500 Ft	326 667

A fiókgyógyszertárak támogatott készítmények forgalmazásából származó 18%-os árréstomeggel számolva **az alábbi támogatási sávok bevezetését javasoljuk.** Ebben az esetben a közforgalmú gyógyszertár rentábilisan fenn tudja tartani a fiókgyógyszertárakat.

A fiókgyógyszertár havi támogatott készítmény forgalma	Havi támogatás összege	A fiókgyógyszertár havi adózás előtti eredménye
Havi 4 millió forint támogatott készítmény forgalom felett	0	307 500 Ft
Havi 3-4 millió forint támogatott készítmény forgalom között	50 000 Ft	267 500 Ft
Havi 2-3 millió forint támogatott készítmény forgalom között	150 000 Ft	187 500 Ft
Havi 1-2 millió forint támogatott készítmény forgalom között	200 000 Ft	143 333 Ft
Havi 1 millió forint támogatott készítmény forgalom alatt	300 000 Ft	117 333 Ft

Számításaink szerint a programnak köszönhetően 900 fiókgyógyszertár működhet stabilan. A támogatás havi szinten 119,25 millió forint, ami éves szinten 1 431 000 000 forint forrásszükségletet jelent.

A fiókgyógyszertár havi támogatott készítmény forgalma	A fiókgyógyszertárak becsült aránya a támogatási programban	A fiókgyógyszertárak becsült száma a támogatási programban	A támogatás havi összege
Havi 4 millió forint támogatott készítmény forgalom felett	20%	180	0 Ft
Havi 3-4 millió forint támogatott készítmény forgalom között	20%	180	9 000 000 Ft
Havi 2-3 millió forint támogatott készítmény forgalom között	25%	225	33 750 000 Ft
Havi 1-2 millió forint támogatott készítmény forgalom között	20%	185	36 000 000 Ft
Havi 1 millió forint támogatott készítmény forgalom alatt	15%	135	40 500 000 Ft
ÖSSZESEN	100%	900	119 250 000 Ft

Jelenleg 642 fiókgyógyszertár működik, amennyiben megvalósul a 900 fiókgyógyszertár működése, a közel 260 fiókgyógyszertár létesítése egyszeri 2 580 000 000 forint támogatást igényel.

További információ:

Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetsége

1134 Budapest, Huba u. 10.

Telefon: 06 1/329-1822

E-mail: hgysz@hgysz.hu